

Collegevoorstel

Inleiding

Nederland staat aan de vooravond van een fundamentele herziening van het sociale domein. Met ingang van 1 januari 2015 is sprake van een omvangrijke decentralisatie van rijkstaken naar gemeenten op het gebied van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen. Het wettelijk kader van deze drie transities wordt vastgelegd in de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Participatiewet. De parlementaire behandeling van deze wetgeving is nog niet afgerond. Niettemin is nu al duidelijk dat deze decentralisatie gepaard zal gaan met een forse budgetkorting door de rijksoverheid. Het simpelweg overnemen en onder gemeentelijke vlag continueren van de bestaande rijkstaken is daardoor niet mogelijk en wat ons betreft overigens ook niet wenselijk. De invloed hiervan op de gemeentelijke huishouding, zowel financieel als organisatorisch, zal groot zijn en raakt daardoor ook het gemeentelijk subsidiebeleid. In dit voorstel wordt nader ingegaan op gewenste maatregelen in de subsidiesfeer om het hoofd te kunnen bieden aan de gevolgen van de drie transities.

Feitelijke informatie

In het kader van de door de raad opgelegde bezuinigingstaakstelling wordt op dit moment gewerkt aan de totstandkoming van nieuw subsidiebeleid. Hierbij wordt ondermeer rekening gehouden met de aanbevelingen van de rekenkamercommissie op het gebied van gewenst maatschappelijk rendement van deze subsidies.

Een belangrijke pijler van het gemeentelijk beleid dat zorg moet dragen voor de noodzakelijke herziening van het sociale domein, is het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid en de "eigen kracht" van onze inwoners. Inwoners zijn daarmee in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor een zo volwaardig mogelijke participatie in onze maatschappij. Ondersteuning daarin kan worden gevonden in de nabijheid van de eigen omgeving (de nulde lijn: familie, burens, vrienden, vereniging etcetera) en algemeen toegankelijke voorzieningen met een lage drempel (de eerste lijn: welzijnswerk, maatschappelijk werk, huisarts, etcetera). Pas als deze voorliggende voorzieningen geen of onvoldoende soelaas bieden, kan een beroep worden gedaan op meer professionele en gespecialiseerde ondersteuning (de tweede lijn).

Om dit appèl op de eigen kracht meer dan nu mogelijk te kunnen maken, is een versterking van de nulde en eerste lijn noodzakelijk. Naast het streven om zo veel mogelijk individuele voorzieningen collectief en algemeen toegankelijk te maken, is een aangepaste inzet van het subsidiemiddel hiervoor een belangrijk gemeentelijk instrument. Het nieuwe subsidiebeleid zal hierop dan ook ingericht moeten zijn. De opdracht die we aan gesubsidieerde instellingen mee gaan geven, zal hiermee ook veranderen.

Onze huidige subsidierelaties hebben over het algemeen een langjarig en langdurig karakter. Veel instellingen hebben hier ook hun financiële huishouding op ingericht en een aanpassing van het gemeentelijk beleid op dit gebied kan voor instellingen grote gevolgen met zich meebrengen. Ter vrijwaring van eventuele gemeentelijke willekeur is in artikel 4.51 van de Algemene wet bestuursrecht vastgelegd dat in geval van een (gedeeltelijke) beëindiging van een langdurige subsidierelatie (langer dan drie jaar) een redelijke termijn in acht moet worden genomen. De subsidieontvanger moet immers tijdig in staat worden gesteld om noodzakelijke maatregelen te nemen. Deze redelijke termijn is niet vastgelegd in de wet, maar vloeit voort uit jurisprudentie. Een half jaar wordt als minimaal gezien, maar omstandigheden als de mate van afhankelijkheid van subsidie en de tijdigheid van de verstrekte informatie spelen hierbij een belangrijke rol.

Afweging

Voor de gewenste herziening van het gemeentelijk subsidiebeleid en de daarmee verband houdende versterking van de nulde en eerste lijn, is het noodzakelijk om bestaande subsidierelaties open te breken en in een aantal gevallen grondig te herzien. Hoe deze herziening er precies uit gaat zien, is op dit moment nog niet duidelijk. Voor meer duidelijkheid op dit gebied zijn wij als gemeenten in afwachting van de parlementaire behandeling van de wetgeving rondom de drie transities.

Onderwerp: OWZ opzeggen subsidierelaties sociale domein 2013

Om in de tussentijd de handen toch zo veel mogelijk vrij te hebben, is het van belang om de betrokken instellingen nu al te informeren over de hiervoor geschetste ontwikkelingen en ze in de gelegenheid te stellen hierop te reageren. Het gaat hierbij in eerste instantie om instellingen als maatschappelijk werk Juvans, Modus, Steunpunt huiselijk geweld en ContourdeTwern. Deze instellingen nemen immers het grootste volume in de nulde en eerste lijn voor hun rekening. Met inachtneming van hun reacties is het vervolgens van belang om als gemeente omstreeks de jaarwisseling de bestaande subsidierelaties formeel op te zeggen en vervolgens in de loop van 2014 een herziening van het subsidiebeleid door te voeren met de daarbij gebruikelijke van toepassing zijnde inspraakprocedure.

De voorgestelde formele opzegging van de genoemde subsidierelaties heeft overigens niet als doelstelling om afscheid te nemen van de betreffende instellingen en na 2015 geen gebruik meer te maken van hun diensten. Het is met name bedoeld om de bestaande subsidierelaties te herijken en instellingen in een vroegtijdig stadium de gelegenheid te bieden om eventuele frictiekosten binnen hun organisatie op te vangen of bijvoorbeeld tijdig een vacaturestop in te voeren.

Inzet van Middelen

Er zijn geen financiële en/of personele consequenties verbonden aan dit voorstel.

Risico's

Via onder meer het bestaande relatiebeheer en overige contacten zijn instellingen op de hoogte van de geschetste maatschappelijke ontwikkelingen. Niettemin bestaat de mogelijkheid dat een en ander tot onrust bij de betrokken instellingen en hun werknemers leidt.

Procedure

Vervolgstappen

In vervolg op uw besluit worden gesubsidieerde instellingen hierover geïnformeerd en in staat gesteld om te reageren. Het voorstel is om de raadsleden hierover te informeren via bijgaand vertrouwelijk memo.

Met inachtneming van de reacties is het plan om op korte termijn de bestaande subsidierelaties per 1 januari 2015 formeel op te zeggen.

Voorgenomen besluit

Wij stellen u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Onderwerp: OWZ opzeggen subsidierelaties sociale domein 2013
--

BESLUIT

Het college van Heusden heeft in de vergadering van 26 november 2013

besloten:

- de gesubsidieerde instellingen Juvans, Modus, Steunpunt huiselijk geweld en ContourdeTwern schriftelijk te informeren over:
 - de noodzakelijke herziening van het sociale domein;
 - de daarmee verband houdende herziening van het subsidiebeleid;
 - het voornemen om bestaande subsidierelaties met ingang van 1 januari 2015 op te zeggen;
- de raadsleden te informeren met bijgaand vertrouwelijk memo.

namens het college van Heusden,
de secretaris,

mr. J.T.A.J. van der Ven